

sanctificatione. et est multiplex in charismatū et
donorū distributōe. vnic⁹ in patris et filij vni
formi p̄nexione. necnō in sanctiorū charitati
ua vniōne. subtilis in cogitationū et affectio-
num p̄scrutatiōe. modest⁹ in discreta et mo-
desta affectiū būianorū ordinatōe. viscer⁹ in
faciūde sive eloquēte administratione. In
coinqnat⁹ sine macule pragione. suavis in p̄-
ceptis. suauior in p̄silijs. suauissim⁹ in pmis.
amās bonū actū in actiūs q̄ suavis est in cō-
templatiūs. human⁹ humana diligēs soci-
etatē. benign⁹ innatā babēs in se bonitatez.
stabilis lassis et infirmis p̄ferēs firmataez et
nullā p̄fus babēs in se viciſſitudinis muta-
bilitatē. secur⁹ illis q̄s p̄tegit auferēs formi-
dulositatē. oēm babēs vītūe. omnib⁹ p̄ferēs
virtutū p̄fecutionē. oīa p̄spicies. oēm hīs co-
gnitionē. capiēs omnē spūm intelligibilem.
oīs spūs rōnalis motū inuestigās et affecti-
onē. mīdus in se et ab alijs auferēs infectōz.
Multis etiā alijs nominib⁹ nūcupat. Bi-
citur enī digit⁹ ppter ei⁹ discretā et subtilem
opationē. Columba p̄p̄ simplicitans amo-
rem. Nubes p̄p̄ estuantū refrigerationez.
Vent⁹ ppter occultā grārū inspirationem.
Ignis p̄p̄ grē evaporationē. Ros sine plu-
via. ppter anīne fecundationē. Mel ppter
dulcifluā interioris boīs imputationē. Ole-
um ppter inferiore aie impinguationē et ex-
hilarationē. Multis alijs cōpā diuin⁹ spi-
rit⁹. hīsta sufficiat p̄ exēplo. Nūc ad angloz
p̄prietates adiuuātē dño manū apponam⁹.

Incepit liber secundus de propri-
etatis angelorum

Dispositiōes. et officiōes diuersemistra-
tiones. put p̄nti agruit opusculo p̄ ordinez
declarabuntur

De interpretatione angelī

Capitulum. I.

Angelus itaq̄ gre-
ce. hebraice malach. latine vō nūci-
sterū diuina voluntas iplo nunciet. Un̄ an-
gelus nomē est officij nō nature. spūs aut̄ n̄
est angel⁹. s̄ q̄n a deo mitti tūc p̄mo ange-
lus ppriē nūcupat. Cui sc̄z angelo licentia
pictoris alas tribuit. in quarū subito motu
celerē angelorū opationē figurative p̄dicta
pictoralis licetia simplicib⁹ postendit. sicut
poetas ventis ascribere alas antiquitas nō
prohibuit. sicut dicit Isid. li. vii. c. vii.

Quid sit angel⁹ scđm Damas.

Capitulum. II.

AEt igitur angel⁹
eīm Damas. substātia intellectualis.
semp̄ mobilis. arbitrio libera. icor-
poreā deo ministrās. hīm grām et nō naturā
immortalitatē p̄cipiens. Ex hac angelica de-
scriptiōe multiplex nob̄ resultat. p̄prietatē an-
gelorū. Dic̄tēnī subā intellectualē. q̄a rōe spi-
ritualitatis sue subā et singularis spirituali-
tatis oēs formas intelligibiles in se p̄cipiat
et sp̄ces cognoscibiles apprehēdit et q̄nto a ter-
restris materie coartatiōe est remotior. tan-
to in deplatiōe immaterialiū est p̄fectior. si-
cute p̄psle dicit in libro causaz. Nā intelligē-
tie plene sunt formis. et oēs sp̄ces cognoscib-
iles eis subiſſibiles in eis relucēt sicut ibi
dem dicit cōsequēter. Preter hec natura an-
gelica omnē antecedit creaturā corpoream.
in essentiē subtilitate. in simplicitate. i intelles-
ctu sp̄picacitate. in liberi arbitrij habilitate
q̄bec angelica natura nullā b̄z dependētā
a materia. iō corruptio materialis ei nō po-
test aliquiter cōuenire vñ sensualis cognitio
ei⁹ intellectū deiformē nō impedit. Angel⁹
enī deiformē babet intellectū. et iō supra t̄ps
est et totū intelligit simul et nō vñ post aliđ.
aut vñ ex alio. sicut ex p̄missis p̄clusionem
sicut human⁹ intellect⁹ q̄ est vñ ex alio col-
lari⁹. Un̄ qualis est cōpatio simplicis ad
cōpositū et p̄ucti ad lineā in essendo. talis est
cōpatio angelici intellect⁹ ad humanū in in-
telligēdo et iudicādo. Nulla malitia angelī

Liber

II

195 gl
cum affectū a creatoris sui obseq̄o retrahit
vel auertit. vñ quātā angelica substātia est
simplicior et ab omni p̄ditōe materie distan-
tior. tāto dei similitudo in ea relucet exp̄ssior
et in ipa sicut speculo clarissimo splēdor dñi
ne sapientia relucet exp̄ssior. et tāto est dignior in
fluentia glie. q̄nto p̄fec̄t adhesit in cōmuta-
bili vitā ex libera et ppria voluntate. vt dicte
Greg. **N**ire inquit de⁹ omnipotens natu-
ram summoꝝ spirituū bonā sed mutabilez
cōdidit vt q̄ p̄manere vellent mererent et eo
maioris meriti apud dñm fierent quāto mu-
tabilitatis sue votū. voluntatis studio defi-
xissent. dicit etiā idem. **A**ngelus in p̄ēplatō
ne sui creatoris immutabilis p̄manet. et tñ
eo q̄ creatura ē vicissitudinē mutabilitatis
habet. **A**ngelis enī tria cōsiderantur vt
ait **Dionysius.** Essentia qua subsistunt. vir-
tus qua possunt. operatio qua peragunt. Eo
rum essentia est simplex. cōmmaterialis pu-
ra distincta seu discreta. Eoz virtus est libera.
intelligēs. diligēs. indefessa. H̄nt enī p̄atem
libere eligēdi. intelligēdi et diligēdi et deo icō
mutabiliter adherēdi. Insup h̄nt virtute ope-
randi. quia oia faciūt sine more dilatōe. om-
nia aduersa coercēt sine resistētia et cōtradi-
ctione. **S**emp nobis assistūt et nobis suiunt
sine intermissione. **A**n eoz opatio est volun-
taria. subita. vtilis. et honesta. nā deo suiunt
sine coactōe subito tñ instān iussa p̄ficiūt
sine p̄crastinatōe. oia p̄ficia et vtilia p̄curat
summa attētione. licet et honestis vacat q̄
sunt sine reprehēsione. **A**tzitaq; et triplex v̄
tus est in angelo. s. cognoscēdi. opandi. et p̄si-
stendi. **C**ognoscit enī dñi supra se ī speculo
eternitatis sine aliqua interpolatiōe. **S**emp
enī videt faciē patris. **M**att. xviii. Extra se
apprehēdit oia sine collectōe. Intra se retinet
apprehēsa sine obliuione. **E**c etiā habet vir-
tutē op̄adi potēter. celeriter. vtiliter. incessanter.
H̄nt etiā virtutē p̄sistēdi ī nature sue sim-
plicitate. q̄a mortalitatis vicissitudinē al-
terant passibilitatis p̄trarietate nō afficiunt.
mole carnea nō retardant. **P**ersistūt etiā i
gratia et glie firmitate. q̄a diuinis legib⁹ sub-
iecti nulla affectione vel actiōe ei cōtrariantur.
Cuz simi benigni nullo iniurie stimulo

torquentur. **C**ū sint puri nulla affectōe tur-
pi cōtaminantur. **P**ersistūt etiā in officijs di-
gnitate. nā cū sint iusti nullo mō sibi iniuncez
iniuriant. qui sublunt nullo p̄ceptu subiiciā-
tur. et qui plūt sine tyrānde alijs principā-
tur. **P**reterea angelica natura p̄me luci sc̄
deo vicini⁹ est p̄uncta. et video copiosiori lu-
mine repleta et tāto de vite fonte p̄fundius
bauit quāto cōtemplādo p̄mo lumini vici-
nius se subiungit. et tāto p̄ncipaliores theo-
phanias. i. illuminatiōes diuinias p̄tinue re-
cipit. quāto p̄fec̄t ad summū bonū pamo-
rem inflexibile se p̄pertit. vñ illa lux eterna p̄
mo sup angelos influit et ip̄s mediātib⁹ ad
nos descēdit. et iōler pangelos adhōies pro-
cessit. **A**n ppter istā p̄mā a patre luminuz il-
luminatiōē ad angelos descendētē vocant
angeli a dñi. agalmatha. i. specula clarissi-
ma diuini lumis receptacula. **A**n iōli. de di-
uinis no. c. vi. dicit sic. **A**ngel⁹ est imago dei.
manifestatō occulti lumis. speculi purum
splēdissimum. immaculatum. incōtaminatus
recipiēstotā si p̄bas est dicere speciositatē
bñformate deiformitatis et pure declaratio-
nis ī se ipso sic possibile ēbonitatē q̄ est in ab-
ditis tē. **I**mago dei dñi p̄p̄ deiformē itellecūt
q̄ sic de⁹ oia videt sine deliberatōe et collecti-
one. ita anglī. q̄a nec vidēt p̄ mediuū nec app̄
bendit p̄ sensum. **D**icit etiā et occulti lumis
manifestatō. q̄ diuinitatis lumē qđ in se inco-
p̄hēsibile ē et occultū p̄ influētiā recipiēdo. et
alijs trāsmittēdo īferiorib⁹ manifestat. **D**icit
et speculi p̄p̄ lumis receptibilitatē et dñi spe-
culū purū p̄p̄ naturalē sue sube puritatem.
Fil elb; corporee seditatis. immaculatum. sine
macula culpe originali. incōtaminatum. sine co-
tagio culpe mortalē. in coinquatiō sine infecti-
one culpe venial. **D**icit et recipiens speciosi-
tate deiformitatis. q̄i sp̄e et mō cognoscendi
sitis ē diuinitati q̄ declarat īferiorib⁹ abditaz
et ineffabile ac occultaz diuine bonitatis suau-
itatē. nā qđ p̄ēplatō et gustādo dñi p̄cipit
īferiorib⁹ notificat et trāslūdit. **A**ngeli enī
p̄m **B**amas. li. ii. c. iij. sūt lumia qđā itelligib⁹
lia ex p̄mo lumie lumē habēta nō lingua v̄k
aurib⁹ indigēta. s̄z sine sermone et sine voce
suas voluntates et intelligētias subiūnicē tra-

dēta et exp̄mētia. loco corporali nō p̄tēta. n̄ pa-
riētib⁹ vñ claustris corporalē circūlēt̄a. tri-
plicē dimēsionē non bñtia. Et intellectualē
assunt et opant ubiqz qz eis fuerit iperatum.
Hūt et bispūs naturalē fortēs et veloces ad
diuine voluntatis expletōz et ubiqz cito iuenu-
unt ubiqz diuinus iussit nut⁹. et q circa
nos sūt dispēlantes et auxiliātes nob̄k̄m di-
uinā volūtate sup nos entes et tū circa deuz
erētes. ad malū difficile mobiles. q̄a om̄ino
imobiles ex grā q̄z uis nō natura. deū q̄ntuz
possibile ē p̄eplātes et ipo delectātes. et cuz
sint incorporei et spūales nō sunt nuptiis in-
digētes. Hucusqz Damas.

Quō angeli in effigie corporali
depingātur **C**apitulum. III.

Quelicet natura ab oī materia et line-
amētis corporis sit aliena. tñ i effigie
corporali depingūt angeli et varia mēbra et su-
guras brē diversas i scriptura sepi⁹ memo-
rant. s̄p̄ denotatiōes mēbroz visibilū intel-
ligunt inuisibiles actōes celestū aioz. Hā
cū lōga coma et reflexis capillis ubiqz angli
depingūt. in qb⁹ vtiqz eoz mūde affectionēes
et ordinate cogitatōes intelligūt. Hā capilli
capitis designāt cogitatōes et affectōes q̄
orūnt ex radice metis. Alures brē dicūt. q̄a
diuinā inspiratōz accipiūt quā vtiqz diudi-
cāt et discernūt. Alares eis pictores attribu-
unt et merito. q̄a vicia velut fetida refugūt.
s̄ v̄utes q̄si qdā odiorifera diligūt et int̄mū-
da et iuinda. fetida et aromaticā sagacissime
diuidūt et distinguit. Ora linguas et labia
brē sepi⁹ memorāt. q̄a diuinā secreta q̄i loqñ
do nob̄ pferūt et diuinā laudib⁹ annue inhu-
ant et int̄edūt. Imberbes pictoz licetia dōp̄in-
git eos. q̄a eoz v̄tūtē q̄si iuuenile statū. slide-
rās eos nec virib⁹ nec senio deficeret sic ostē-
dit. Hētes brē dicūt. q̄r grām quā diuinus
accipiūt alijs cōicare et q̄si cōmoliēdo diui-
dere. p̄sueuerūt. vñ dētib⁹ eoz p̄tās actiua
et cōcatiua merito designat. Sō et brachia et
man⁹ bñt. q̄a v̄tute sua actiua et pmaliua in-
firmitates nrās sustinēt et vlgz in finē ab ele-
ctoz defensōe et supportatōe n̄ desistūt. Cor-

pect⁹ brē singūt. q̄r cū deiformē bñt vitam
ad suscep̄tōz deiformis vute et vital'grē nob̄
māfestissime coopant. Costas et latera bñt
q̄r oia grāy mūera i se tuta possidēt et p̄p̄oz
custodiā i electis boib⁹ oia tuta manēt. Lū-
bos et femora brē dicūt. s̄ vestib⁹ occultata.
q̄r grāy et v̄tutū in se bñt semia. q̄oib⁹ carna-
lib⁹ sūt occulta. Sedes bñt s̄ q̄si generalit de-
nudatos q̄r liberos bñt affectionū mot⁹ i des-
um ab oīmōrtali occupia penit⁹ seq̄stratos

Quō angeli describantur
Capitulum. III.

Dangelis sub figura m̄ltipli mirabi-
liter alterau sicut tāgit Dionys. in si-
ne angelice hierarchie. Hā describūt p̄enari
et alati. q̄a a cōtagione terrena penit⁹ alieni.
p̄eplatiōes raptu ad diuini amoris tr̄ma i
tellectu et affectu sūt penit⁹ eleuati. vestibus
coccineis siue igneis sunt vestuti q̄r lumine di-
uine cognitōis et diuine dilectōis flāma sunt
amici. Psal. Elmici lumine sic vestimēto.
zonis aureis accingūt. q̄r v̄tutū babitu talie
sunt accincti q̄nullaten⁹ ad alia vicia dilas-
buntur. Virgas et sceptra i manib⁹ gestant
q̄r post deū diffiniūt oia recta. et vnuersa q̄
sunt in mūdo sensibili iuste regūt. Tela etiā
et gladios in manib⁹ portāt. q̄r v̄tute sibutra
dita demonū et rebelliū conamia destruit et
debellat. Trullā et pp̄ediculū et alias mensu-
ras oparioz instrumēta vīsi sūt brē. q̄r dñs
pangloz pudēnā solet malos ad bonū cō-
uertere. et vt spūscū fiāt habitatō pmouere.
Calamos mēluras et funiculos i mālb⁹ por-
tāt. q̄r singloz merita et demerita discutiunt
mēlurāt et p̄oderāt. M̄balias cū aromatib⁹
brē dicūt. q̄r p̄eozy misteriū nrā vulnera ad
sanitatis grāz pducūt. Succīci et q̄i pati ad
eūdū legūt. q̄r iusti ad patriam eoz patroci-
nio quotidie deducunt. Aramētaria et scri-
ptorum instrumenta portare dicunt. q̄r per
eoz ministeriū diuine voluntatis abdita se
p̄issime describunt. Armis bellicis ornati di-
cunt. q̄r boni eoz adiutorio in bello spūali et
corporali. unue p̄egūt. Cybaras resonare fa-
ciunt q̄r illi q̄ eoz merētūr p̄solari patrocino

desperatio iſ tristia n̄ incurrit. **T**ubas in manib⁹ portat. q̄a ut in bono pficiam⁹ nos incitat et inuitat. **M**ulta talia d̄ habitu et geſtu angelico iſ scriptura referuntur q̄b⁹ eoz opa mirifica designant.

Qualiter angeli cōparātūr reb⁹ materialib⁹ **Ea. V**

O alijs reb⁹ trāſlūptis a naturalib⁹ ad eoz exp̄mēdas mysticas opatiōes. vbi grā. vēnis assimilat. q̄a ad oīa agēda subito trāſluolat et circuferunt. **A**ubes dicunt. quia p̄aptū p̄eplatois lusponsi i deū rapiuntur. **I**gni coparāt. q̄a diuini amoris incendio totaliter inflamant. nā ad modū ignis cognitioe lucent et dilectioe ardēt. nūc aurū nunc argentiū nunc electriū nominant quia splendorē habent purū et luciformi dei sapientia illustrant. Carbunculis sapbris et alijs gemmis solidis et trāſlucidis assūlant. q̄a in dei grā stabiles effecti in glia conſirmant. et eoz grā p̄mīa oīa que in celo sunt et in terra mirabiliter decorant. **D**icunt etiā leones q̄a demonibus et peccatoribus sunt terribiles. vel ideo ut dicit cōmentator super bierarchia angelicā. quia q̄n ad cōtemplandum deū aspirat. qd̄ p̄ius p̄ cognitionem inherebat a memoria tergit q̄n in p̄cupiscentibus animis desiderata claritas est manifesta. nā leo cū cauda delere p̄pria vestigia cōſuevit. **D**icunt et boues. quia bos terraz sul consipham innouat et ad fructū eam aptat. **S**ic angeli mentes hominū disponunt ad recipiendū germina v̄tutū et dononū. **A**quile vocant quia immediae inflexibilis et recte deum q̄ est soliusticie irreuerberans oculis cōtemplant. **D**icunt etiā equi. q̄a lege obediētie deo q̄ eis p̄sidet sunt subiecti. **E**t etiā q̄n. qz albi. ppter lucidam dei cognitionē. qñqz nigri. ppter diuine maiestatis incōprehensionem. nā nigredo color est sed obscur⁹ et occult⁹. quādoqz rubei quia indicat terrorēm iusticie et equitatis. quādoqz varij. ppter variū v̄sum suscepere potestatis. nā in vario extremi colores vniunt et p angeloz v̄tutem perfectiū. prima secundis et secunda p̄mis

conuertibiliter cōvertitur. et in amorez mūtuum cōvertunt. **I**lumina ignea dicunt. q̄a effusiones diuine grē suscipiunt. et copiosaz ac in deficiente influentiā viuifica secunditate ad alios transfundunt. et ideo fluiuo igneo assimilant. **D**icunt et currus in q̄ multa copulata pariter deferuntur. q̄a ip̄i grata sociate et iocūda pariter sociati sive copulati cōmuni assentu in diuina extollunt. **D**icunt etiā rote q̄a sicut rota in se volvit et revoluit. et circa idē cētrū sp̄ mouet. sic angeli circa deū um quasi circa intelligibile cētrū cōtēplando circumouent. quia eoz desiderat est inextinguibile et qd̄ desiderat est incōphensibile. Ideo etiā currib⁹ et rotis igneis cōparātūr. q̄a ad subditos descendunt eos illuminando et iterū redeunt ip̄os p̄ cōtemplationē ad superiora reducēdo. **S**anctoz etiā ordes et vota corā dño rep̄tant. et defunctoz aias ad patriā in finum abrae deserunt et trāsportant. **D**icunt etiā medici. quia animalia curāt. **D**icuntur et fabri. quia arma spiritualia nobis parant. **D**icunt et vigiles et custodes. quia nullo ignorātie somno depresso imminentia pericula annunciat. **D**icunt etiā messores. quia electorū populū in boreū regni celoz coaceruant. **D**icunt et milites. quia p nobis contra demones dimicant et concertāt. **D**icuntur duces. tu quia modū pugnandicos tra hostes spirituales nobis indicat. tu etiā quia viā ad patriā manifestat. **I**stis et multis alijs figuris angelice v̄tutes quo ad eoz substantiā virtutē et operationē nobis insimuntur. et dāni intelligi i scripturis. **S**pauca q̄ exempli causa sunt hic dicta ad presens nūc sufficiant.

De ordinib⁹ angelorum hierarchijs et eorum officijs

Capitulum. VI

Eterminatis ex

Dopte p̄petratib⁹ angeloz i genera li prout ad hoc opusculū p̄tinet. ad singulos angeloz ordinū bierarchias accedendū est. pt singulorū ordinū officia conuenientias et differentias p̄ditiones p̄p̄ass cognoscamus

De triplici hierarchia Ca.VII.

Riplex autem est hierarchia sic sanctissimum tradidit dionisi s. sup celestis q. plet in sanctis angelis. tercia subcelestis q. pficit in prelatis. Esta autem hierarchia sicut ibide assertum Diony sius rerum sacrarum et rationum ordinata per trias in subditis debitur retinens principatum. Hierarchia autem celestis q. est triplex. s. supiorum q. grece dicit epiphania. et describit sic a diony. Epiphania est in incalescentis affectionis incendio. altioris intellectus fastigio. iudicij libera resultatio distributa. Nam hanc hierarchia tres continent ordines. s. seraphim q. amoris incendio pre alijs feruntur. et cherubim qui cognitionis pululo gaudet. et thronos q. iusticie prediculio alijs permunet. De duabus alijs hierarchiis dicit infra in locis suis. In omni autem hierarchia exiguntur necessario. ordo. scientia. et actio. Nam utrumque dicit diony. Hierarchia est ordinis diuinus. scientia et actus. de forme quamvis possibile similans et adiudicans ei diuinum illuminandas proportionale in dei similitudinem ascendens. Ecce tria ponit in hierarchie descriptio scilicet ordinis scientiam et actionem. quia si horum tria; aliquid defuerit non erit hierarchia. id dicitur hanc hierarchia ordo diuinus. id. potestas ordinata et secundum deum disposita. non in ordine notari officium in scientia discretio. in actione ministerium. sine ordine plumprio est actio. sine actione negligenter est ordo. sine scientia autem et actio est reprehensibilis et ordo inutilis. Et idem in ordine. quod in scientia et actione omnis hierarchia dei conformatitate imitatur. et secundum modum et mensuram suae illuminationis in ordine suo perficit et recte discernendo et secundum opando ad dei imitationem quantum possibile est ascendet. Talis est autem interangelos hierarchica ordinis dispositio. quod angelis supiorum ordinum copiosius diuinum lumen habent. et adeo q. se ordines sunt inferiores receptu communicando per transsumendum. nam hanc et angelico ordine custodiunt ut in genere et glorie participatione alijs sunt primi alii secundi et alii tertii. ut illi q. ordine et naturaliter participantes sunt impares. sunt enim in glorie perceptio inequa-

les. non dicit diony. Oportet supiores angelos specie ductores et manu ductores aliorum inferorum. ut eos adducant ad diuinam illuminationem abductionem et communicationem et inductionem per præversionem in illuminatione per cognitionem. in cognitione per præceptionem. Nam ut dicit gregorius in moralibus. Alij deo assistunt per præplateos alij ad exteriora exirent et ab interiori secundum plateos non recedunt. quod illi spiritus inspicunt quod prius est ubiqueque vadunt. Excelleta autem ordinum signa secundum prominentiam bonorum. quia secundum differenter eentrum simplicitatem et naturalis sapientie per spicacitatem et differentiam arbitrij libertatem recipiunt ordinis diversitatem. quod enim natura magis sunt subtiles et sapientia magis propriae et amplitudinis grande munere sunt ceteris digniores. non singulari hierarchiaci ordines propria habent dona secundum quod operantur et gradus propriorum secundum quos suas operationes moderantur. Nam eiusmodi fas est ut quis operari plumat. quod ad suum ordinem et officium non expectat. In hoc existimat hierarchiaci ordinis perfectio ut quod illuminantur illuminantur. et quod purgantur purgantur. et quod perficiuntur perficiuntur. Si talis est ordo ut quod primo purgantur postea illuminantur et perficiantur. Nam purgationes sequuntur illuminationem. et illuminationem perfectio plumat. non supiores ordines immediata recipiunt a deo purgationem ut sint clari. et perfectiores ut sint perfecti. Et iterum ab aliis secundum ordinem diuinae dispositionis inferiores purgantur illuminantur et perficiuntur. nec intelligitur bec purgatione corruptio vice. sed ponitur ab imperfectione boni. nam secundum diony. oportet anglicos spiritum ad illius similitudinem quod omnes caret. et agio et distinctione lumen. videtur purgatione obitatem. In isto itaque sacratissimos ordines quodammodo primi. quodammodo medii. quodammodo tertii. non primum illuminantur. secundum illuminantur. et tertius. et per misericordiam.

De ordine seraphin Ca.VIII.

Secundum ergo ordinis seraphin de quod dicitur. s. lib. vii. Seraphim est angelorum multitudine quod ardentes vel incedentes intrepit. eo quod in eis et deum nulli angelus est intermixtus. et idem quanto eis vicini collocantur secundum charitatem diuinum lumen inflammat. et idem

facie dñi et pedes velare dicunt q̄a ceteri angelis diuinā maiestatē neqq̄z istis pfect⁹ ita est. t̄o tanto maiori claritate illustrant q̄n to ardētiori motu dilectōis intime iusflāmā tur. vñ isto xangeloz officiū est ppriuz et ardere in se et alios ad diuine dilectionis incēdi um pmouere. Prop̄tates aut̄ būi ordinis pincipales et speciales elicere possum⁹ ex verbis Bony. sic dicēta. Pulcre inq̄t pma celestū hierarchia et excelleſſimis eentijſ ſanctificat. ordinē habens altiore omnib⁹ circa deum immediate collocatuz. Etideo prime operationes theophonie in ipm tanq̄z deo p̄ximuz deferunt. et sequit⁹. Est autē ſeraphin mobile ſemp circa diuina et incessabile calidum. acutū. et ſupferuidū. intente et inflexibilis ſemp motionis. ſupposito et reductiuum. actiue exemplificatiu. recalificas ea et resuſcitas in ſimilem caliditatē et ignē celit⁹ et olocauſtomatis purgatiuū circumuelatuſ inextingubile. habens luciformē et illumia- tuam p̄prietatē. oīa tenebroſe obſcuratiōis pſecutricē et manifeſtatricē. Hec verba diuinissima ſunt et omniū mortalū ſenſum q̄ ad ſignificationis mysterii excedētia. Pro ut tamē potero q̄zuis balbuciendo aliqua explanabo. Videi aut̄ diffinire Bonyſ. q̄ cognominatio ſeraphin p̄prietatis et officij discretionē et varie gratie p̄cipitationē in angelis manifeſtat ſeraphin nūcupatis Nam. appellatio ſeraphin doc⁹ mobile. H̄ forſan dic⁹ ppter naturā ignei amoris. q̄ angelic⁹ affectus in deū rapit et mouet. H̄ vñ mor⁹ eſt q̄ etis cauſatiu⁹ augmētatiu⁹ et ppletu⁹. H̄ oceſt enā incessabile q̄a talis amor nunq̄z exercit. nunq̄z ab appetitu amari req̄elicit. Hoc et calidū. q̄a ad modū caloris accēlum aiūm excitat viſ amoris. et iō ſubdit acutū. q̄a viſ amoris penetrat ad intima p̄ditors. vñ acutum dicit quandā violentia et amātis q̄ utrat et penerat ad re amataz. Dicit enā ſupferuidum q̄a q̄zuis ad interiora diuinitatis amor ſe extēdat affectu. in circuire nō ceflat ut qđ i tellectu nō capit. p̄teplatiōis in gusto aliqui ter coprehēdat. ſicut illud qđ ebullit caloris vebeſtia vndiq̄z ſe iactutat et diffundit. ſic affect⁹ angelic⁹ nibil incoſideratū relinquit

imo quāto pl⁹ cognoscitā tanto ampli⁹ ſcire cupit. Addit etiā inſflexibilis motōis. quia amor angelic⁹ q̄zuis i deū mouet. inſflexibiliſtū eſt ne amatuſ aliqualitē amittat. vñ ſil mobilis eſt et inceſtabilis et h̄ intēte et intume. q̄ ad dei interiora t̄edit. vñ mobilis eſt ſemp et nūq̄z in ſe ſiſtit et inſet⁹ vt in deū t̄edat ſiſtit⁹. ut ad exteriora nō effluat. oīo autē in flexibilis ut ad aliud ppter ipm et erra ipm nō diuertat. Dicit etiā ſuppoſito et reductiuum q̄ amor angelic⁹ ſp ad ſupiora ſe extendit et tñ ab amore inferioz non excedit. imo addiuiue illuminationis p̄cipitationē reuocat inſferiores ordines et reducit. Hic etiā docere actiū et exēplificatiū. q̄nō ſolū incēdu inſferiores ad amandū. veſetū formā et exēplū p̄bet inſferiorib⁹ q̄liter ſummā bonuz ſit ſup oīa diligendū et qualiter ſit p̄ amore redeundū in deū et ſi ipſi⁹ beneplacitū inceden- dum. Ideo etiā dicit q̄ amore eoz ſit calificat⁹ et resuſcitat⁹ in ſilēm caliditatē. q̄a ad hoc laborant ut inſferiores et ſi non equaliter tñ diſferenter ardeat et feruēſcat. Nec h̄ dicit q̄ inſferiores angelii fuerūt frigidi vel mortui. ſed hoc dicit q̄a ſubiecti ordines p̄ ipsos ad am- pliōre amoris affectu continue excitat⁹. Propter qđ ſequit⁹. Ignē celit⁹ et olocauſtoma- tis purgatiuū. q̄a ignis diuin⁹ p̄mos aglos accēdit ut alios incendat. illuminat ut illuminat. purgat ut purgent. Ignis enī diuinus ſuauitē ardet. nec cōburit vel pluit ad leſionem ſi pot⁹ ad purgationē. et iō dicit olocauſti purgatiu⁹. q̄a ſicut ex toto illuminat ita ex toto purgat. nec ab infectiōe alicui⁹ vi- ciſ. ſi ab imperfētiōe boni. q̄ illa ē purgatō p̄fecta vbi oī ſorrectio abeat. et oī ſorrectio ad eſt. Dicit etiā v̄t⁹ ſeraphin mltimoda et ml̄tisida. mltimoda inq̄ntū mltiformis mouet appetēdo et opando. ml̄tisida inq̄ntū beatificat possidēdo. mltimoda inq̄ntū p̄git ſcrutādo. ml̄tisida i eo qđ inuenit penetrādo. Per mltas ei vias et affectōes varias p̄git et puer- nit ad vñū bonū et vna vita ſilcūcta apprehēdit. Hoc etiā noīatio ſeraphin incircuueſlatum. q̄ sine oī velamē figure vel creature interpoſito diligat videre deū et plenitudine fontis lucis eterne ſine medio aliquillumjat

ut illuminet, accendi ut accedat. Unde in his sunt angelii illius ordinis alii digniores, qui super prefecutionis influentia immediate sine iter positione a deo recipiunt sine diminutione eadem aliis principado tribuitur. illa possident et custodiunt sine ammissione. Nunquam tenebunt a dilectione, nec flectunt ab incouertibili ad deum intentione, nec labore nec tedium desistunt ab inferno ad deum gratuita reductio. Nec de proprietatibus seraphim dicta sufficiat.

De ordine cherubin Ca. IX

Ecundus Ordo Di-

Cicut cherubin quod interpretatio scientie plenitudo. Sunt enim Iudei. li. vii. sublimiora agmina angelorum propter seraphim. eo quod vicini diuine sapientie suppositi. ampliori scientie diuine dono sunt repleti. et in mento ordo cherubin post seraphim ordinatur. quod propter donum charitatis a quo denominatur seraphim excellissimum est donum sapientie et cognitionis diuine voluntatis vel virtutis a quo cherubin denominatur. Nam in angelis huius ordinis propriis capiter relucet radii diuini lumis quantum ad participationem precellente diuine cognitionis unde proprietates et effectus angelorum isti ordinis innuitur beatus Dionysius. ca. vii. vbi dicit quod cognitio cherubin docet eorum cognoscibilem et est sensus vestrum quod angelorum isti ordinis dicuntur cognoscentes. quod in dono diuine sapientie sunt ceteris magis excellentes. Hoc si id estiam ab ipso nuncupantur in quo dei visio que in eis viget intelligitur. quia di maiestate ceteris clarior templani. Bicunq; etiam altissime datum luminum accepti in quo innuitur quod cherubin ordo diuine illuminationis excellens per certis adimpleretur. Sunt etiam illi angeli diuine pulchritudinis in prima opacitate virtute contemplati. quod plumen diuine sapientie diuinam pulchritudinem templantur. Per hec innuitur quod in eis et per eos prima opacitate virtus scilicet deo clarissime intuetur. Bicunq; etiam sapientifica traditione replete. quod per sapientificam creatoris traditionem aliis plus aliis minus donum sapientie diuine impariuntur. Bicunq; etiam comunicatiui. quod lumen sapientie quod in eis copiose diffundit. per ipsum ordinem illuminatos copiose derivatur.

nam plenitudine lucis. quam suscipiunt alii communicant et transfundunt. Bicunq; etiam contemplationis pure et simplicis ac immediata fulgoris suscepti. Fulgorem vocat illuminationem per quam pervenit ad meram et puram contemplationem ubi virtus diuina non in imagine vel figura vel aliqua mediante creatura. sed per se ipsam. et in semetipsa contemplatur. Bicunq; etiam diuino alimento domestica atque viuifica unitate diuine refectio repleta. quia in hoc per repletur lumine cognitionis reficiuntur dulcedine dilectionis. Nam enim multum potest illuminare per cognitionem nisi co-comitaret alimentum spissatum. s. refectio per dilectionem. Ita autem refectio domestica vivifica et una. Domestica quod amicis et domesticis solimodo preparatur. Viuifica quod viuunt efficit quemlibet quod ex tali cibo satiat. Unica est singularis. quod delectatorem cum extranea. scilicet cum carnali dulcedine non gustat. Quamvis autem unica sit refectio. multiplex tamen satietas inuenitur in hunc alimento. unde cum bec soluatur perit plena et via satietas inuenitur.

De ordine thronorum Ca. X

Teritus Ordo est

Thronorum. et est hic ordo a thronis dictus a dono iudicij. eo quod deus in eis sedeat et iudicia sua discernat et cuncta subiecta per illos disponat. ut dicit Iudeus. vnde virtus diuine equitatibus throno igneo in sancto copiam. scilicet propter propriae cognitionis quia deus singula diuindicas per ipsum universa prudenter discunt. et propter ipetuositatem cui nimbus obuiat vel resistit. Illi autem angeli in quibus singulariter relucunt rectudo diuini iudicij throni nuncupantur. Iudeus. Etiam a beato Dione. sedes altissime dicuntur. quod alte propter diuinam autoritatem quasi ad iudicandum ordinantur. altiores quia diuine iusticie regulam in iudicio imitantur sed altissime quia immediatius altissimo deo dispositioe hierarchica collocantur. Sedes copacae quod apte et convenienter iuncte quo ad iuncturam et convenientiam diuino iudiciorum. convenienter enim est et aptius ut ex culpa penam et ex iusticia gloriam ex qualitate opis qualitates retributiois quilibet sortiat. unde convenienter.

Liber

rapte coberet pena culpe et gloria iusticie. qd si culpa et gloria pena et iusticia non conueniret. coaptata sedē inuicē non haberet. cōpactio itaq; sedū equitas est iudicioz. sedes ab oī ignominiosa subiectō libere. qd quāto sibi p̄sidenti deo sunt subiecti. tanto p̄ipsum et in ipso merent ampli⁹ sublimari. Sedes deſere. qd deū sibi p̄sidentē ferūt. et deſicā p̄tatez p̄ diuina iudicia in subiectis creaturis iudi cant et ſondunt. Sedes diuini ſupaduēt ſuceptiue immaterialiter et ſupmūdane quia noticia diuinitatis ſine ſtudio et fatigatiōne p̄cipiunt et impaſſibilitē et ſine diminuīde ad inferiora trāfundūt i quo nos ſpiritualitē iſtruit ut ab re materiali et terrena nos euacuant. nos ad eternoꝝ ſuceptiōz coaptemus. Sedes etiazab oī extremitate ſunt remote. qd ei q̄ ſucepti extremis eſt. i. p̄ncipio et finē imediatissime ſunt p̄nctūt. Nā in deo cui liberet nō ē inuenire p̄ncipiū l'extremū Throni itaq; dñā v̄tutē allumūt et eādez ad inferiora deriuāt et trāfundūt. Obedient se deo ſubiectūt. et nec aliq; neceſſitatez mera libe ralitate in a gedis oib⁹ ſubiecti ſe oīdūt.

De media hierarchia Ca. XI

Media hierarchia

m fm Iſi. tres ordinis ordies. s. p̄ncipia tūptates et dñatōes. Hec aut hie rarchia a Dio. vocat epophonomia. i. diuina illuminatio ſui p̄incipes iter scalari reuerētia insigniēs. vñ dñandi edocēs arcesq; p̄rum. Idia differētia d̄pp̄ p̄ncipat⁹ q̄ p̄ ce teris p̄ſſidēt donū reuerētia q̄ officiū e do cere et exercere et exhibere reuerētia reuerēdū fm diuersos ḡd⁹ platois. iuxta illud. Cui ho noī. bonorē. Ro. xiii. Uſus vñ dñandi ſpe crata dñatōes. q̄ docēt ſubditis dñari. nō fm libidinosam p̄ſſiendi cupiditatē. ſed fm dei voluntatē. Nā de⁹ vult hoīes p̄ſſe hoībus vt p̄ficiāt nō vt ſupbiant. vt eos ſide et morib⁹ instruat. n̄ vt de libertatis dominio inſoleſcat. Irratio vñ potestatū refert ad oī dñē potestatūz q̄ potestatiue a nobis coer cent demones ne nob̄tanū noceāt quantum deliderat vñ affectat. Et talit ponit dispositō medie hie rarchie q̄z uis alio mō videat ordi

II

nariſm Iſi. et Greg. ſebocad p̄nis opusculum nūbil ſpectat

De ordine dominationū Ca. XII

Quod dominationū q̄ fm Iſi. potestatib⁹ et v̄tutib⁹ p̄ſlunt et p̄minēt. q̄ p̄ eo q̄ ceteris angeloz agminib⁹ p̄ſlnt ſuue dñant. dñatōes nūcupant. H⁹ ordinis ē officium fm Greg. in bello ſpūali nos iſtruere. q̄liē oporeat hoīes platois officiū exercere. Ho cent etiā platos q̄liter ſine tyrānide et ſubdi tozo oppressionē i regimē debeat ſe habere. H⁹ angeloz ministerū eſt fm Bonyſū ſuili timore deposito i deū moueri et abſq; reſleſtūdē ad cōmodū tpaſe ei iſceſtant ſomulari q̄ ſingulari excellētia iuſhibile annūciatiōne in ſubiectis ordinib⁹ ſolo impio formāt. H̄t angeli iſti⁹ ordinis ab oī oppreſſionel ſe beri ut libere ad ſumū eleuēt et nulli infra ſumū ſubiectāt. vñ ita deo ſubſit q̄ nulli inferiori ſubiectūt. Per v̄lēm excellētia ſupra oēm ſubiectiōz eleuant ita tñ q̄ p̄ nullā violētia aut tyrānide ad oppreſſionē inferioroz inclu nant. vñ dicit Bony. q̄ fm diſſimilitudinez tyrānidis dominii exercēt. ſeueritatez bñt in potestate et cū ſeueritate liberalitatē in be niſtate et dñā dñationib⁹ potestas exerce tur liberalitas circa inferiores n̄ tollū. Per iſtā ſūliberalitatē eorū potestas nullo mo do minorat. imo deo ſe cōformātes regulaz et legē ſu p̄ſſidentie q̄ntū possibile eſt imitan tur. Nunq; ad aliq; vanas ſe auertūt. ſed cōti nue ad bonū ſumū. qd Bony. oīdit ē vni uerſale vocat. oculos dirigit. et ab illo q̄ omib⁹ dñat. mētis aciē nō auertūt. vñde dei ſormitatis et diuine ſiliū dñis put p̄nſ ſunt p̄ticipes fm Bony. Itaq; dñatōes p̄me ſunt in ſecunda hie rarchia

De ordine principatiū Ca. XIII

Min⁹ ordo ſanctos tur p̄ncipat⁹ et h̄ordobm ſanctos doct homines inferiores gradus exhibere reuerētia maiorib⁹ exiſtentib⁹ in ſtatū aliorū dignitatis vñputa regib⁹ p̄ncipibus et platis. De angelis iſti⁹ ordinis ſedicit

Bionysi⁹ ad p̄ncipatus p̄nit vniuersalis
ducat⁹ et regimen ductiu⁹ ad dei similitudi-
nem. q̄a isti angelī habēt ex officio ut alios i-
feriores ordinaliter reducant ad deū et doce-
ant ipsum reuererū in seipso et in primo. spe-
cialiter in plato. q̄b̄m Bionysiu⁹ id dicuntur
p̄ncipatus. q̄a habēt alios reducere vel con-
uertere ad primū et principale p̄ncipiū sc̄ de-
um quē ipsi p̄re possibile est imitantur et q̄n-
tum phas est in p̄sidendi officio principi as-
similāt. Dicit enī Isido. li. vii. **P**rincipat⁹
sunt q̄ angelorū agminib⁹ plūnt qui p̄eo q̄
subditos angelos ad exemplū diuinū mini-
sterū ordinant et disponunt. p̄ncipatus voca-
bulū accepérūt. nā ali⁹ sunt q̄ administrant
ali⁹ qui assūstūt. milia ei⁹ milia ministrabāt
ei⁹ et decies cētēna milia assūstūt ei⁹. Bān. vii.

De ordine potestatū **Ea. XIII.**

Hec̄ Ordō est po-
testatum. Et dicunt̄ potestates s̄m
Isid. q̄r̄ eis v̄tutes aduersesunt sub-
iecte. et ideo potestatū nominenuncupātur
q̄a maligni sp̄iūs eorū potestate coercentur
netantū noceant q̄ntū cupiunt et affectant.
M̄orū angelorū officiū est s̄m Greg. illos q̄
in bello sp̄iali desudant p̄fortare et ne ab ad-
uersariis violenter superen̄ defendere. et vt
boni victoriā obtineat viriliter adiuuare.
buic cōcordat Bony. dices. Potestatū mi-
nisterū esse cauere ne aliqd aduersuz possit
bonis obliſtere vel nocere. dicit etiā Grego-
rius. Potestates in suo ordine p̄ceperūt po-
tentius ut eoz dispositioni aduerso potesta-
tes subiſſiant. que ne tantiū hominib⁹ noce-
ant quantū desiderat potestatū ministerio
refrenant. De his potestatib⁹ dicit Bionysi⁹.
Ipse sancte potestates habēt equipotentē. i.
equalē cū dominationib⁹ potestatē que ea-
dem diuina munera in suo ordine et gradu
humiliter suscipiunt et custodiunt sine p̄fisiōe
Nihil enī tyramnicē p̄cipitant cōtra inferio-
res nihil violētia et fortitudine attemptat. s̄z
potius deiformiter. i. ad diuinā similitudinē
angelos inferiores ordinate reuocant. et ad
potentificā et causalē potentia. i. ad deū qui
omnia potest et omniū est causa supmūda;

ne et intellectualiter reducere nō cessant. vt q̄
bas deiformes p̄petrates medie celestium
animarū dispositiōes illuminen̄ purgētur
et pficiant. Sicut enī ipse potestates mediā-
tibus superiorib⁹ ad dei similitudinē pertinet
ita mediātib⁹ ipsis potestatib⁹ q̄ inferiores
sunt ad deiformitatē reducunt ut sic omnes
superiores mediū et inferiores ordines mysti-
carū purgationū illuminationis et p̄fectionū
p̄tūces efficiantur

De tertia hierarchia **Ea. XV**

Tercia hierarchia
que dicit̄ ephonia tres p̄nit ordi-
nes inferiores. s. virtutes. archange-
los. angelos. Et s̄m hoc inferior hierarchia
sic describit. Inferior hierarchia est diuinū
p̄ncipiū nature legibus occurrit̄ secreta re-
uelans p̄ capacitate discreta nature legibus
occurrit̄. Hoc p̄tinet ad v̄tutes q̄ potestatē
babēt faciēdi in miracula et curādi morbos et
languores. Secreta reuelans. hoc p̄tinet ad
archangeli et angelos. Hoc capacitate di-
sc̄retā. hoc referat ad archangeli differenti-
am et angeloz. q̄a maiores ut archangeli ma-
iora. minores ut angelī minora reuelat. Per
archangeli enī reuelabāt p̄phetis maio-
ra secreta ut illud Ecce v̄go cōcipiet ē. Per
angelos aut̄ minora. ut illud Baud. Episco-
patū ei⁹ accipiet alter ē. Et dicit̄ ephonia. ab
epbi q̄d est sub et phanatos q̄d est apparitio. q̄a
inferiori modo q̄z in alijs resultat dei simili-
tudo in ordinib⁹ hui⁹ hierarchie

De ordine virtutū **Ea. XVI**

Virtutū. Virtutes enī sunt angelo-
rum agmina. ministeria habentia
ad virtutes et miracula facienda in quibus
potissime relucet virtus diuina. ppter q̄d et
virtutes nominant ut dicit̄ Isid. Isti⁹ ordi-
nis angelī ab ordinib⁹ medie hierarchie re-
cipiunt illuminationē. purgationē. et p̄fici-
ōnem. vñ s̄m Bionysiu⁹ v̄tutes habēt virilita-
tem ad operationes forē incomutabilē. s̄m
deiformā eis indicantē. In hoc enī deos sunt
similes et conformes. q̄ad omnia agenda

incōmutabili virtutis vigore acceperūt. et iō
istorum spirituū opanuā virtutē p̄stringit
dyoī. sic dices. Ilsa sanctaz virtutū cognō
minatio fortē quendā et incōmutabilez do/
cet vigore sīm inditā eis deformatitatem ad
nullā susceptoez diuinaz illuminationum
unbecilliter infirmatā z̄. quasi diceret i hoc
op̄isti angeli virtutes sunt vocati deiformes et
similes deo dinoscunt. nam diuina virtus
formis est ad agendū ut nō frangat alicuius
op̄is difficultate et incōmutabilis est ad p̄se
uerandum ut nō langueat seu infirmet ali/
cuius spaci seu temporis diuturnitate. Sic
angeli isti cōsimiles sunt. q̄ ad oia agenda
robusti et incōmutabiles inueniuntur. vnde
virtuosi sunt nō soluz opando veruetiā in
illuminações suscipiendo. nā boyz angeloz
virtus et si infirma videat diuine virtutē copa/
rata. non tñ infirma est adeandē p̄ gratiaz
formata. Infirma est nature p̄ditione. sed
nō infirmat aliqua corruptione q̄n partici/
pat totum q̄cquid creature est debitū. forti/
tudinem sc̄ sufficientē et su nature p̄gruen/
tem. Et ideo dicit diomius q̄babet defor/
mem motū firmiter se ferentē. Insupēcentia
lem et potentia dei virtutē. q̄ p̄pria virtute
in deū mouent. et vñ eoz virtuositas in sup/
ēcentialem virtutē creatoris sustollit inde de/
formis ymaginis similitudo in eis rep̄it. defor/
mitatē aut̄ quā recipiūt ad inferiores ange/
los transfundit. accipit q̄dem p̄donū. sed
alijs tribuūt per exemplū. Horum angeloz
rum est officiū sīm dyoī. docere platos. p̄la/
tionis officiuz erexit feliciter et cōstanter et
v̄ ip̄i⁹ onus sustineant patientē. sīm gregō.
vero in. iii. moralii. Istorū officium in his
qui virtutē habent est docere q̄liter ymagi/
nem dei in se reparēt et reformēt ac reforma/
tam viriliter custodiāt et accōseruent. vñ per
istoz angeloz ministeriuz virtus miracula
faciendi p̄fectus concedit ut reduci ad p̄mū
statū in quo deus fecit hoiez ad suā ymagi/
nem p̄ h̄mōi miracula ostendant. Angeli
istius ordinis diuinā virtutē p̄tinue aspiciūt
et in ip̄a p̄teplatōe p̄remiscūt. sed iste timor
penalis nō est cū potius sit admiratiois q̄z
bororis put greḡ. dicit in moral. li. iii.

De ordine archangeloz Ca. XVII

O archangeloz qui sīm Ildoysum
mi nūci vel nunciorū p̄ncipes int̄
ptantur. Nam p̄matū tenet inter angelos
sunt enī duces et p̄ncipes sub quorū ordine
vniciqz angelorum officia deputata sunt
Nam archangelis angeli p̄sunt ut patet in
zacharia vbi angel⁹ maior dixit minor. va/
de et doce pueristum z̄. si enī in iplis ange/
loz officijs sup̄iores inferiores nō dispone/
rent. nullo mō hoc qb̄ homini diceret ange/
lus ab angelo cognouisset. bi archangeli se/
pe p̄prias nominib⁹ denotant ut p̄plorum
vocabula iplorū p̄dīones et opa ostendant
Nam gabriel yzini mittit ut illi denunciaret
venturz qui p̄aereas p̄tates obtinere debuit
victoriā et trūpbū. Gabriel ei dei fortitudo
interpret̄. sicut et raphael q̄ interpt̄a medici/
na dei ad thobiaz missus fuit q̄ eius oculis
curationē adhibuit et cecitatē abstulit et de/
tersit et sic dealij. Hucusqz Id. li. vii. ca. v.
Hoc angelorū officiū est sīm greḡ. de his q̄
ad p̄motionē fidei ptinēt ut de aduentu filij
dei de eius gestis et dictis fideles p̄mouere.
Archangelorū etiā est sīm dyoī. prophetias
p̄phetis reuelare demodes boibus dominā/
tes arcerene vteri⁹ plus ledāt. sic potestatu
est eosdē cobercere ne dñiū sibi usurpent
aut accipiāt. Archageli etiā angelis suppo/
sitis eis sunt digniores et annūciatōe p̄ores
ceterisqz sūt p̄fectiores. Nam sīm dyoī. inferi/
ores p̄uertūt ad p̄ncipale p̄ncipiū suū et q̄n
tuzeis possibile ē angeli inferiores iplis me/
diātib⁹ ad ip̄m informant. Insupēcentiat
id ē angelos ad vnitatē illi⁹ p̄ncipiū colligat
et adunat. docēdo angelos sibi subditos sīm
ducat⁹ iūsibiles et ordinatos qb⁹ bñt duce/
re et docere sequentes alios et subiectos. Isti et
archangeli int̄ ordines inferioris bierarchie
sunt int̄mediij. et ideo a sup̄iorib⁹ illuminati
ones p̄cipiat et easdē angel⁹ inferiorib⁹ p̄ci/
pas comunicant et annūciāt. in q̄bus an/
gelis oīm angeloz dispositio bierarchiaca
extriplici ternario celestū ordinum p̄fecti/
sime est completa.

De ordine angelorum Capl. XVIII.

Dmus è angelorum. Angelus autem grece malachhebrayce dicitur, latine vnonicius interpretatur, eo quod voluntate domini propter annūciare pluerunt. angelus autem vocabulum nomine est officij non nature. Nam angelus est spiritus sed quoniam mittit ut p̄mo angelus nūcupat. Angelis vero pictor licentia penas singit ut eorum discursum celere significant sic et iuxta poetarum fabulas venientias habere dicuntur. sic dicitur. Qui ambulat super penas ventorum Hucusque Iudicium li. viii. ca. v. Secundum Dionysium autem angelis inferioris ordinis non parvus cipant ordines superiorum illuminationum, non enim principatus cum ipsis sed ex ipsis, nam angelis superiores proximi loco diuinis illuminationes suscipiuntur, et illas postmodum ad alios noncias et cognitiz deferrunt, qui et primi nichil dicuntur. Alii autem posteriores sunt et ultimi. Angeli etiam sibi eundem Dionysium homines ad diuinam cognitionem adducuntur et sublevantur et iuste vivant instruunt et informantur. Unde quoniam angelis et si non habebant angelos alios sub se inferiores quibus pluri sunt, habent tamen sub se inferiores hominum ordines quibus pluri sunt quos ordinantur et disponuntur. Tunc extendunt per dilectionem dei, in semetipsis formantur per custodias sui, sub se pregeduntur per cooptationem quoniam ministerio deputantur. Istorumque angelorum multiplex est effectus, nam angelus non solum custodie singulariter deputatur nos stimulat ad bonum et excitat ne in viciis dormiamus. Hec enim. Itē spiritualiter nos reficit ne sub onere vie in patria succumbamus. iii. Reg. xix. Item arcit demones ne ab ipsis ledamur. Thobie. viii. Itē instruit in ambiguis ut certificemur. Daniel. ix. et x. Itē producit ne in ijs deuitemur. Thobie. v. et Exod. xxiiij. Itē nobis in tristitia positis assistit ut sollemur. Lu. xxiiij. et Gen. xvi. ubi dicitur de angelo qui portauit flentem Agar. Itē nobis peccantibus compatiunt ne desperemur. Isai. xxiiij. et Iud. ii. Item velociter nobis assistunt ne cadamus. Isai. xxiiij. Itē angeli. Item adiuuant nostra hostes ne vincamur. Genes. xxxij. et iij. Adha-

chabeorum penul. Item vulnera nostra sanant ne moriamur. Thobie. xi. Itē peccata nostra ad memoriam reducunt ut erubescamus. Josue. iiij. Item voluntatem domini annuntiat ut ei acqescamus. Lu. iiij. Item impedimenta auferunt ut diuinis liberis seruiamus. Exod. xxiij. procedetque te z. Item frequentes nos visitant et nobis provocant ne offendamus. Isa. lx. sibi pena z. Itē deo semper assistunt ut premplent. Lu. i. et Daniel. viij. decies centena milia z. Item orando nobis merentur. Job. xxvij. si fuerit. Vnde diuina laude non retardantur. Isa. vij. et Apoc. v. non habebat regem z. Itē deus sine velamine facie ad faciem templatur. Mattheus. xviii. Angeli eorum z. Item nullius corpulentie mole in sua substantia vel virtute agravantur. Lu. viij. spiritus carnem et ossa z. Itē supra ipsum existens in ipso operatur angelicus eniz intellectus cum sit deiformis ut dicitur Dionysius est instataneus video sine collectione um ad aliud subito intelligit, et in virtutate sue substantiae instanti omnia agenda agit. Unde d'angelo qui vocata philosopho intelligentia dicitur quod sit creatus in orizonte ipsius et cimitatis ut patet in primo libro de causis. Itē homines ex subita angelis plenaria territos bonus angelus blandiendo aspectu suo solat. ut dicit Ambro. Luce. i. ibi. ne timeas zacharias z. Et deinde ecouerso quos sua plenaria territos facit ampliori horrore percutit ut dicunt idem. Itē angelus quoniam vultus apparet et quoniam vultus ab humanis aspectibus occultat ut dicit idem ibidem. Itē corpus pro suo beneplacito operationi sue praegruum ut appareat assument et pacto suo officio idem corpore assumptum deponit. Iudic. viii. Euanuit z. Itē assumptum corpore pro aliqua necessitate in vegetat illud corpus nec vivificat sed tantum mouet, unde quoniam videtur comedere et bibere ut homo, et tam non comedit nec bibit, sed potestate sua cibis adnibilat et sumit ut per Thobie. xi. ubi dicitur angelus videbar quidem z. Angelus enim non comedit aliquam necessitate sed solum prate quod ut dicitur angelus sup. Lu. ultimo, quod radius sumit aquam potestate, sed terra absorbitur cessitate, unde fuit ibi comedatio potestatuia, quod ad masticatoz cibi sumpto non in necessitate.

saria q̄ ad incorpōrem. H̄ec itaq; leua et
plana de p̄petuā bōnoꝝ angelorū ad vni-
lātem p̄uulorū dicta ad presens sufficiant.
De malis angelis Capl. XIX.

Sicut bon⁹ ange-
lus boib⁹ daf ad subidiū et con-
seruatoꝝ. sic mal⁹ angel⁹ daf⁹ est
vnicuiq; ad exercitū et p̄batōꝝ. vñboꝝ ma-
lignoꝝ spirituꝝ caput et dux est lucifer. qui
ſm greg⁹. sic est dict⁹ p eo q̄ alij angelis cla-
riore est creatus. vñ greg⁹. Idim⁹ angelus iō
omni lapide p̄cioso ornat⁹ extit. qz cū cun-
ctis angelorū agminibus p̄fuit ex eoz com-
patione clarior fuit sed p̄tra p̄diturem suuz
supbiens lucē et claritatem p̄didit. et formaz
deformez et obscurā apostasie sue merito ac
q̄sunt. Beboc dicit **Bamas**. li. i. ca. xvii. Ex
bis angelicis v̄tutib⁹ q̄ alijs perat et cui tre-
custodia cōmissa est. nō natura mal⁹ fac⁹.
sed bon⁹ existens nequaq; ab ipso cōditore
malicie semitā in se habens. nō ferēs illumi-
nationē et honorē quē ipse cōditor largitus
fuerat. electione liberi arbitrii sui v̄sus est et
eo qđ est ſm naturā in id qđ est p̄ter naturā
vnde de ore rebellare volēs et a p̄mo bono de-
ficiens in malū venit. Et infra. Lumēigitur
creatus a p̄ditore. p̄pria volūtate tenebra fa-
ctus est. Simul aut̄ cum eo euulsa est et p̄se-
cuta angelorū qui sub ipso ordinati erāt inſi-
nita multitudo et voluntarie facit sunt mali
de bono ad malū declinantes. Itē dī ibi q̄
non habent potestatē neq; v̄tutem p̄tra ali
quēnisi a deo p̄missiue et dispositiue p̄cedat
sed diuina p̄missione trāfiguratur in quā
cunq; voluerit ymaginē seu figuram. Om-
nisigitur malicia et immunde passiones ex
ipsis cogitate sunt quas qđem imittere. et lu-
gerere p̄nt sed violentiā inferre nō p̄ualent.
Itē qđ hominibus est mors angelis est la-
pus. Idost casum enī nō est eis p̄nia que
admodum post mortē hominibus non est
vita. Hucusq; **Bamas**. Itē dicit greg⁹. a gra-
tia desertus. obstinatus in malicia p̄mansit
ita q̄ nibil bona volūtate velit. libet si qđem
bz arbitriū sed dep̄ssum et ad malū incessant
inclinatū ita q̄ semp̄bonū refugit. malum

vero eligerenō desistens. Et iō accidit. vt
vicit cassiodor⁹. volebat et cupiebat rapere
diminitatē et amissit felicitatē. Item q̄ altitu-
dinem sibi inconuenientē indebita appenit iō
iusto ordine ad ima ruit. vt qui se iuste non
tenuit in ſumō ſm iusticie ordine ſe teneat
nūc in imo. ppter qđ diabol⁹ id est deosuz
fluens a sanctis est dice⁹. Multis alij no-
minib⁹ nūcupat quib⁹ ſua malicia p̄noim
ſilitur dīne intimat⁹. Hicif ei demon ymo ſm
plato. in thymeo cacodemon. i. mala ſciens
demon enī ſciens interptat⁹. Hic aut̄ dicitur
pter ſcientie qua viget naturaliter p̄spica-
citatē. viget enī ſenuſ nature experienzia
ep̄is. viget intelligentia ſcripture ſicut dicit
Heda et etiā **Bamas**. ca. xvii. Beboc dicit
li. vii. ca. viii. Gemones vocat greci pe-
ritos. i. ſcientes. p̄ſciuit ei multa futura. vnde
ſolent dare reſponsa aliqua. In illis enī ſt̄t
cognitio rerum plusq; in hominibus p̄tum
ſubtilioris ſenſus acumine. exiſtētia longi-
ſime vite. partim p̄ dei iuſſuz angelica reue-
lationē. H̄i corpora aereorū ſatura vigent
ante transgressionē celeſtia corpa gerebant
lapſi v̄o in aereaz qualitatē. Pueri ſunt. et
iſta aeris caliginosi ſpacia tenere p̄muli ſunt
qui eis carcer est vſq; ad iudiciū. H̄i ſunt p̄
uaricatores angeli quoy diabolus p̄nceps
est. Itē dī satban. i. aduersarius. q̄ ex corru-
ptela malicie deo qui ſumē bonus est conti-
nue aduersat ut dicit **Hieronimus**. Idicis
pitata audacia magis preſumit q̄z p̄ſit ut
dicit glo. Psal. xv. Idaior est arrogātia e⁹
z. Sicut ei dicit idem. poti⁹ vult elle q̄z nō
elle ut pugnet p̄tra deum. q̄z uis ſuuzer hoc
ſciat crescere noſumentū. Itē vocatur bee-
moth. iob quadragesimo. ecce beemoth. be-
emoth v̄lāia interptat⁹. demon ſicbos
comedere ſenuſ appetit. q̄ ſuggestionis ſue
dente conterere ſpūalū viroy vitam mūdā
querit. Carnalia enī delideria amat demon
Itē dicitur leuiathan. i. additamentū. Job
xl. quia ut dicit Grego. malum malo addit
et pena pene addere nō deliſtit. Sicut ei
ſua et ſuorum crescit culpa. ſic et pena. Item
dicit apollion grece. i. exterminator latine. ut
pater **Apo**. xv. q̄ bona virtutum que deus
b 2

in eccllesia siue aia plantat malicia ipsum stimulante exterminare desiderat sicut dicit in ps. Exterminavit eam aperde silua tecum. Item de muniter diabolus qui hebraice dicit deorsum fluens. quod quietus in celi culmine stare contempsit. superbie sue pondere deorsum cadere meruit. grece vero dicitur criminatus eo quod vel ad crimina allicit et inflamat. vel quod elector innocentiam fallit. criminibus inficit et accusat. ut dicit Apoc. xiiij. Proiectus est accusator tecum. Et sicut dicit Ili. ethimologia. li. viiiij. Item ppter ista noia multipliciter in scriptura eius malicia denotata. Dicit enim serpens vel draco ppter eius virulentam astuciam Apoc. xiiij. Leo ppter eius aptam violentiam i. De. xl. tanquam leo rugiens. Vectis ppter eius obstinata duricia. Vla. xxv. Coluber tortuosus ppter ipsius in isto aere caliginoso latitudo. Etio ab Aug. recitat opinio platois de cacodemonibus super Gen. ad Irazi. li. viiiij. et habet li. v. siue dil. viii. ca. i. Demones aerea dicunt aialia quod corpora aereorum vigent natam nec per mortem dissoluuntur. quod praesertim in eis elemetum aptum ad patiendum potest quod ad agendum. Itē dicit Aug. in li. de ci. dei. ca. viii. Demones sunt aialia aio passiva mente rōnalia tpe. i. duratione eterna corpe aerea tecum. Hec quidam ab aug. opinative et recitative sunt dicta volente insinuare quod demon a loco sume illuminoso. scilicet celo empyreos sit expulsus et in haere caliginoso iuritus ut ibi patiar et inde assumatur corpus quoniam a deo permittitur ut homin vita ppter misterium exerceatur ppter quod ab Vla. faber ppter prunas et formas vas in opus suum dicitur. quod eius exercitio vita elector quod vas sit grecorum probatur. Vla. lv. Creauis fabry tecum. His itaque non solum et multis aliis modis demon noia facit quod virulenta est rabies demonstrat. Dicit ei Beda in glo. sup illū locū. i. De. xl. Circuit quod est quod deuoret tecum. Circuit ei tanquam hostis oblitus muros clausos explorans ut per inferiore portas ad interiora penetret. Offert et oculis formas illicitas ut visu destruat castitatem. Glures per canora temptat ut molliat pianum vigorem. Lingua suicio provocat. Manu iniurijs lascientibus ad vindictam provocat vel ad cedem instigat. Honores frenos permittit ut animos

celestes. et cum latenter non potest fallere aptos ad vitiosos in pace subdolus. in persecutōne violentus. quem animus debet et tantum patitur ad resistendū quantum ille est patitur ad impugnandum. Hucusque glo.

De angelis peruersis // Capl. XX.

O Ali igitur angeli

Opulentēs voluntati luciferi cadentis irrecupabilis in hoc aere caliginoso velut in carcere sunt reclusi. Ceciderunt autem de luce in tenebrā. de scia in ignorantiam de dilectione in odio et inuidia. de summa felicitate in summā miseriā. ut dicit Greg. Item demones plūnt demonibus. sicut maiores scias et minorē. alij sublunt ut dicit Ambro. super Lucā. Quāuis ei obstinati sunt in malo. viuacitatem sensu non sunt penitus spoliati. Nam ut dicit Isid. tripli acumine viget demones. Nam quedam scīt subtilitate nature. quodam experientia temporis et diuturnitatem. quodam sancto spiritu revelatio. Itē demones ut dicit Aug. in ei viuacitate ingenij agnoscerunt se minales rex virtutes nobis occultas quod per coqueras et ipatas elemētos per comitatem spargit et sic diversas rex species producit. quod enim posset per se facere natura successione. Non potest diabolus facere per accelerationem operum nature. vñ partem demonum magi pharaonis serpentem et ranas subito produxerunt sicut super Ero. glo. dicit. Itē demonum intentio tota est ad malum et ad fatigandum bonorum. tamen elemēta sepe turbat tempestates in mari et in aere committant. fructus tre corrumpti et devastati ut per Apoc. vii. ca. et longe peiora facerent. si boni angelini non cobiberent. et ideo quod continuo peccatum quocumque vadunt penam suam continuo secundum portant ut dicit Greg. Itē greg. li. moral. xxxii. demones semper afflictionis iustorum expetunt. sed si a deo patet non accipiunt ad temptationis articulū nullatenus qualescunt. unde quoniam unum malum intulerint. ad faciendum aliud subito se accingunt. vñ exentes ab obesse porcos intrare petierunt. Nam ut suam agant maliciam etiam bruta ledere appetunt. quoniam cobibent eos diversa potentia boies ledere non possunt. Item in li. xiii. sicut diversas diversorum complexiones

Liber

.III.

varias diuersis parant temptationū illaq;
antes deceptiōes.nā letos temptat de luxu
ria,tristes de discordia,timidos d̄ despatio
ne,supbos de plumpōe. Itē in li.xxiij.pmo
antiqu⁹ hostis temptas q̄slī p̄lendoblan
da et illicita aio suggesterit, post ad delectatoz
p̄trabit ad extremū p̄ plenū possidēt,vio
lenta p̄suetudine p̄mit,vn de ipso d̄r.lob.xli.
Stringit caudā zc. Itē idem li.xxiij.l̄ equa
q̄z hostis callidus quē p̄spaz p̄mit, sed callidu
tate p̄stifere p̄suasōis & fraudulētis p̄silijs
interficit,q̄d dum dulcia resonant,ad noxia
cor inclinant. Itē idem li.viij.sicut est p̄ditus
būanis sensib⁹ se obicit, modo q̄slī angeluz
lucis se ostendit. Itē li.xxiij.in fine mundi
tanto feruētor erit ad leuicaz q̄nto se senit
viciniorē ad iudicium & ad penā. Itē ibidem.
Tūc quicqđ nequi voluerit callidus exqui
ret,tūc supbis ceruicē quā alt⁹ eriget et per
illū damnatū boiem quē gestabit omne qđ
poterit,tūc neq̄ter ostendet. Itē idem li.xxiij.
Apparente iudicio cūcto assistente celestis
curie misterio.antiqu⁹ ille hostis diabolus
belua crudelis & fortis in medio captiu⁹ ad
duceſ, & cū suo toto corpe eterne gebēne in
cendijs mācipabili,vbi vtiqz inaudituz erit
spectaculū q̄nbec imanissima belua elcōz
oclis oñdet. Hec pauca de infinitis p̄prietati
bib⁹ malignoz spirituū & eoz effectib⁹ dicā
sufficiāt cā breuitatis,als vō ipsius sathane
p̄prietates opatōnes & occultas machinati
ones si q̄scire bliderat liby. Greg.sup Job
plegat & p̄currat marie in duob⁹ ca.penul.
scz xl.et xl. **E**xplícit liber secundus.

Incipit liber tertius de p̄prietatib⁹
anime rationalis

Adiuinate Iesu
xpo in p̄cedentib⁹ aliqz p̄
petates d̄ substāta penit⁹
incorporea diuina.s.natu
ra & āgelica q̄ntū ad h̄spe
ctat opusculū breuiū introduxit⁹ nūc cum
eiusdē int̄ueniēte auxilio ad creaturā corpo
reā stilū p̄uertam⁹,a dignissima creaturaz
scz boie qui naturā et p̄prietatē sapit.tā cor
poz q̄z spirituū inchoantes.

De hominis descriptione **Ca. I.**

Quondū Iſi sit aīal deforme man
suerū natura b̄m legē rōnis disci
pline suscepibile diuinā b̄nē ymaginē i po
tentia cognoscēti & silitudinē in potētia dili
gēti. **H**o ut rudib⁹ & puul⁹ bois p̄preatē
manifest⁹ innotescāt.a p̄nb⁹ eius ex quib⁹
est cōposit⁹ est breuit inchoādū, & p̄mo a na
tura digniori.s.ab aīa s̄m quāzū substāta
āngelica p̄uenit ac p̄cordat.q̄ s̄m illā supra
naturā corporis bō ad celestia eleuat. **M**ā sic
di.Iſi.bō abusiuē ab būo est dici⁹ cū ex soci
etate nō tantū corporis s̄zāie sit p̄cret⁹. Eriō
grece antropos.i.luruz eret⁹ appellat eo q̄
ab imō ad p̄eplatiōz sui artificis spūs regi
mine subleuat.vnō poeta. **D**rōnaqz cū spe
ctā aīalia cēta terraz. **O**s hoī sublume dedit
celiūqz videre. **I**llūt & erectos ad sidera tol
lere vult⁹. **H**o itaqz celū q̄rat & nō tanqz pe
cus vētri obediēs mentem in tra figat. **C**uz
enā s̄m Iſi.duplex s̄t bō.s.interior & exteri
or.p̄mo ab interiori.s.aīa est tractanduz.

De homine interiori. s.aīa **Ca. II.**

Dividuū est qđ sit aīa rōnal⁹ s̄m
rem & s̄m diffinitōz,et qđ dicas
b̄m ethimo,& noīis impositōz. **H**einde qđ
b̄m potentia & vītū. **T**ercio qđ b̄m effectuz
et opationē. **Q**uarto qđ b̄m sui p̄fectibilis
p̄ationē.s.q̄ sit ei⁹ p̄petras q̄n cū corpe p̄nig
tur et q̄n ab eo separat. **A**lia vō rōnal⁹ de q̄b
int̄edimus a qbusdā sanctis & p̄his diffiniē
vt spūs.a qbusdā vtaīa.a qbusdāz vtaīa et
spūs. **I**nqntūz autāīa b̄z naturā spūs diffi
niēt.ab Augustino in libro de motu cordis.
Aldhuc de anima **Capl. III.**

Hūma est substā
tia incorporeā intellectualis illumis
natōnis a p̄mo vltima relatiōne
p̄ceptua. **E**rq̄ diffinitōne p̄mā & p̄cipuā co
gnoscim⁹ rōnal⁹ aīe p̄petatē.spūs ei būan⁹
mediatē p̄ angelos ē diuīe illuminatōnis re
ceptiu⁹. Itē inqntūz est aīa diffiniēt duplicit.
Quoniam corporis.s.vt motor mobilis & nauta

b 3